

Els irreductibles

Un comentari com el que ara ens disposem a fer mereix gairebé una excusa prèvia i, amb la natural temença d'ésser justament acusats de repetitius, reiteratius i reincidents, ens sentim fins i tot temptats de demanar al lector mitjanament informat que ens abandoni tot seguit i que no malgasti el temps en la seva lectura (d'aquest comentari), perquè el tema que hi tractarem no presenta la més mínima novetat, ens hi hem referit una colla de vegades i no se'n pot dir res que no sigui ja ben conegut de tothom. De tothom? Bé: de tothom, no, és clar. Parodiant les aventures d'Àstèrix i Obèlix, podríem dir que hi ha un grup de gals irreductibles, contra l'obstinació i la tossuderia dels quals s'erstavellen els esforços de legions de gramàtics, professors de català i correctors, i que sota els efectes segurament d'una poció màgica que els fa invulnerables, continuen lliurant a l'estampa frases com "És la novel·la més llarga que mai no s'hagi escrit" i "És el gimnasta millor que mai no hi hagi hagut al nostre país". Ve-t'ho aquí.

És, doncs, adreçant-nos a aquest grup d'irreductibles i amb l'esperança —l'esperança remota, val a dir-ho— que algun d'ells ens llegeixi, que hem d'insistir que si hi ha una norma que diu que un mot com és ara *mai* s'ha de reforçar amb la particular *no*, és en les oracions negatives, perquè precisament es considera que *mai*.

encara que sigui habitualment sentit com un mot negatiu, pròpiament té valor afirmatiu, com podem veure en oracions interrogatives i condicionals, com *Que els ho has preguntat mai?* o *Si mai em véns a veure, et donaré aquell llibre*, o com les que originen aquest comentari: *És el disbarat més gros que mai s'hagi sentit en aquesta sala, i per l'Escombreta, proferidora dels espinguets més aguts que mai s'hagin llançant de llarg a llarg de la costa (Primera història d'Esther)*. Hi ha qui es mostra reticent pel que fa a la imposició de reforçar, amb la partícula *no*, l'adverbi *mai* en oracions com *Diu que mai no havia estat tan bé com ara*. Es tracta, certament, d'una imposició gramatical que la llengua parlada ignora en la majoria dels casos. I ens referim, és clar, a aquells en què *mai* precedeix el verb. Però tothom convé, teòricament, que és un gros disbarat reforçar aquest mot amb *no* quan té valor afirmatiu, i és de doldre que, com a conseqüència d'una norma mal apresada, encara hi hagi qui no se n'ha sabut adonar i hi torna, ara i adés, sense esmena.

Àlbert Jané